

GLOBALNA IZJAVA O ETIČNIH NAČELIH V SOCIALNEM DELU

Izjava o etičnih načelih globalnega socialnega dela Mednarodne zveze šol za socialno delo (IASSW)¹

Izjava o etičnih načelih (v nadaljevanju: Izjava) je zasnovana tako, da socialnim delavkam in delavcem² omogoča prizadevanja za najvišje možne standarde etične prakse, ki potekajo v procesih nenehnega razpravljanja, samorefleksije, pripravljenosti za spoprijemanje z nejasnostmi, in jih vključuje v etično sprejemljive procese odločanja za doseganje etičnih rezultatov. Vsa načela v tej Izjavi je treba brati kot medsebojno povezana, ne ločeno.

Izjava izrecno zavezuje k spoštovanju ljudi, s katerimi socialne delavke in delavci delajo. To, da kot socialne delavke in delavci, raziskovalke in raziskovalci ter strokovne delavke in delavci sprejemamo to Izjavo, implicitno pomeni, da se zavzemamo za temeljne vrednote in načela stroke socialnega dela. Takšna izjava je najučinkovitejša, kadar izraža moralni impulz socialne delavke in delavca in njuno odločenost, da ne bosta povzročala škode, temveč delovala za socialno pravičnost, priznavala neodtujljivo dostojanstvo človeka ter univerzalne in neodtujljive pravice ljudi.

Izjava priznava ranljivost nas samih in zlasti ljudi, s katerimi in za katere delamo, zato je zasnovana tako, da zagotavlja več ravni odgovornosti: do posameznic in posameznikov, do družin, skupin in skupnosti, s katerimi delamo; do nas samih; do organizacij, v katerih delamo; in do širših družbenih kontekstov, v katere so umeščeni izobraževanje za socialno delo, praksa socialnega dela in raziskovanje na področju socialnega dela. Priznavamo potrebo po temeljnem konceptualnem premiku: človekovo dostojanstvo razumemo v kontekstu avtonomije posameznic in posameznikov in v kontekstu intersubjektivnosti ter nerazdružljivosti človekovega dostojanstva in pravic.

Ljudje namreč še zdaleč nismo avtonomna in neodvisna bitja, kot nas konstruira liberalna teorija, temveč smo vsi del družbe in odvisni od njenih socialnopolitičnih, ekonomskih in kulturnih struktur in konvencij. Ranljivost je univerzalni del človeškosti. S tem ne zanikamo, da je človek dejavnik lastne osvoboditve na osebni in politični ravni, niti ne zanikamo odgovornosti socialnopolitičnih, ekonomskih in kulturnih sistemov za zagotavljanje razvoja in blaginje.

Socialne delavke in delavci priznavajo politično dimenzijo svoje stroke kot posledico moči in avtoritete, ki jim ju podeljuje država, da ukrepajo z ljudmi ali zanje v okviru etičnih načel stroke socialnega dela.

¹ Ta Izjava je: a) nastala kot rezultat povratnih informacij, prejetih med posvetovanji; b) poskus preprečevanja zahodne hegemonije v praksi socialnega dela, v izobraževanju za socialno delo in raziskovanju v socialnem delu; in c) prizadevanje za uresničevanje programa dekolonizacije.

² Pojem »socialna delavka in delavec« se nanaša na tiste, ki izobražujejo za socialno delo, na študentke in študente socialnega dela, raziskovalke in raziskovalce na področju socialnega dela ter na tiste, ki socialno delo izvajajo. Vključuje tudi kategorije socialnih delavk in delavcev, ki so v različnih kontekstih poimenovani različno, npr.: mladinske delavke in delavci, skupnostne strokovne delavke in delavci, strokovne delavke in delavci na področju zaščite otrok, v zaporih, upravno-administrativne delavke in delavci na socialnem področju, razen če so takšne kategorije ločene in neodvisne od socialnega dela in imajo lahko lastne kodekse etike.

Kot stroka je socialno delo dinamično, kritično in angažirano, saj je v tesnem odnosu z ljudmi in njihovimi številnimi okolji. Obstaja množica vrednot in etičnih načel, ki usmerjajo delo socialnih delavk in delavcev. To resničnost priznava že globalna definicija socialnega dela iz leta 2014, ki je večplastna in spodbuja regionalne in nacionalne dopolnitve. Podobno je tudi to Izjavo mogoče dopolnjevati oziroma prilagajati nacionalnim in regionalnim okoliščinam, če je to v skladu z namenom in duhom Izjave.

Organizacije, ki zaposlujejo socialne delavke in delavce, ter izobraževalne in raziskovalne ustanove si morajo prizadevati za zagotavljanje infrastrukture in razvojnih priložnosti za lažje doseganje etičnih imperativov. Socialne delavke in delavci niso edini, ki morajo zagotavljati etičnost svojega delovanja, temveč morajo svoje obveznosti pri tem izpolnjevati tudi organizacije, kjer delujejo socialne delavke in delavci.³

Izjava za svoje izhodišče jemlje **globalno definicijo socialnega dela iz leta 2014**, ki se glasi:

Socialno delo je v praksi utemeljen poklic in akademska disciplina, ki spodbuja družbene spremembe in razvoj, socialno kohezijo, opolnomočenje in osvoboditev ljudi. Socialno delo temelji na načelih socialne pravičnosti, človekovih pravic, kolektivne odgovornosti in spoštovanja različnosti. Dolžnost socialnega dela, utemeljenega na teorijah socialnega dela, družboslovja, humanistike in lokalnih vednosti, je, da ljudi in strukture angažira, da se spoprijemajo z življenjskimi izzivi in povečujejo blaginjo.

Načela

1. Priznavanje neodtujljivega dostojanstva človeka

1.1. Ker socialne delavke in socialni delavci priznavajo neodtujljivo dostojanstvo vseh ljudi, si prizadevajo za empatične odnose in za to, da je interes *Drugega*⁴ (ljudi, s katerimi ali v imenu katerih socialna delavka in delavec delata) eden od temeljev etične prakse, v kateri socialna delavka in delavec enkratnega *Drugega* obravnavata enako prednostno kot sebe. Vse ljudi bi morali obravnavati tako, kot si želijo, da bi jih obravnavali, in kot bi mi sami radi, da bi nas obravnavali drugi.

1.2. Socialne delavke in delavci kažejo spoštovanje neodtujljivega dostojanstva in vrednosti vseh ljudi, in to v odnosu, besedah in dejanjih. To zahteva razlikovanje med brezpogojnim pozitivnim sprejemanjem oseb ter njihovimi odnosi, vedenji oziroma

³ Gl. Agius, A. in Jones, D. N. (2012). *Effective and ethical working environments for social work: the responsibilities of employers of social workers*. Bern: International Federation of Social Workers. Pridobljeno s: <http://ifsw.org/policies/effective-and-ethical-working-environments-for-social-work-the-responsibilities-of-employers-of-social-workers-3/#.UFvw6fZeOJc>.email.

⁴ Koncept je definiral Emmanuel Levinas: biti odgovoren razume kot biti na voljo *Drugemu* tako, da je naše življenje neločljivo prepleteno z življenjem drugih. Levinas meni, da se utemeljitev Jaza začne z *Drugim*; definirajo nas naši odzivi na klic *Drugega*. Gl. Levinas, E. (1985). *Ethics and infinity*. Pittsburgh, PA: Duquesne University Press.

socialnopolitičnimi in kulturnimi konteksti, za katere menimo, da jih je treba spremeniti. Čeprav osebe spoštujemo, problematiziramo prepričanja in dejanja tistih oseb, ki sebe ali druge razvrednotijo ali stigmatizirajo.

1.3. Socialne delavke in delavci se zavedajo, da je za razlikovanje, opisano v točki 1.2., potrebna kritična reflektivna praksa. Kot socialne delavke in delavci v delovni odnos vnašamo lastne zgodovine, bolečine in radosti, vrednote ter verske, duhovne in kulturne usmerjenosti (in to velja tudi za ljudi, s katerimi delamo). Kritična refleksija o tem, kako osebno vpliva na poklicno in obratno, mora biti temelj vsakodnevne etične prakse.

1.4. Čeprav socialne delavke in delavci priznavajo, da imajo vsi ljudje moč in neodtujljivo dostojanstvo, priznavajo tudi utelešeno ranljivost⁵ sebe in ljudi, s katerimi delajo. Uglasitev z ranljivostmi, zavedanje ranljivosti in ukvarjanje z ranljivostmi, dajejo moč in so viri rasti, razvoja in uspevanja ljudi.

2. Zavzemanje za človekove pravice

2.1. Socialne delavke in delavci sprejemajo in zagovarjajo temeljne in neodtujljive pravice vseh ljudi, kakor so opisane v instrumentih in konvencijah o človekovih pravicah, kakršni so: Splošna deklaracija o človekovih pravicah; Konvencija o otrokovih pravicah; Konvencija o odpravi vseh oblik diskriminacije žensk; Mednarodni pakt o ekonomskih in kulturnih pravicah; Mednarodni pakt o državljanskih in političnih pravicah; Konvencija o odpravi vseh oblik rasne diskriminacije; Konvencija o pravicah oseb z ovirami; Konvencija o statusu beguncev; Deklaracija Združenih narodov o pravicah staroselskih ljudstev; Mednarodna konvencija o zaščiti pravic delovnih migrantov in članov njihovih družin ter Mednarodni standardi dela.

2.2. Socialne delavke in delavci spoštujejo in branijo načelo nedeljivosti človekovih pravic in se zavzemajo za državljanske, politične, ekonomske, socialne, kulturne in okoljevarstvene pravice ljudi.

2.3. Ker se socialne delavke in delavci zavedajo, da je lahko kultura včasih uporabljena kot krinka za kršenje človekovih pravic, delujejo kot kulturni posredniki, ki si prizadevajo za iskanje konsenza, usklajevanje nasprotujočih si človekovih pravic in zagovarjajo pravice marginaliziranih, stigmatiziranih, izključenih, izkoriščanih in zatiranih posameznikov, posameznic in skupin.

2.4. Socialne delavke in delavci se zavedajo, da morajo človekove pravice sobivati s kolektivno odgovornostjo, saj razumejo, da je posamezne človekove pravice mogoče v vsakodnevnem življenju uresničevati le, če ljudje prevzamejo odgovornost drug za drugega in za okolje in če si prizadevajo za ustvarjanje vzajemnih odnosov v skupnostih.

⁵ Vsi ljudje so utelešena bitja; niso razdrobljene, izolirane entitete, pri katerih bi bil jaz pojmovan kot ločen in neodvisen od vlog, ki jih imajo ljudje. Ker vsi ljudje bivajo v svetu, so vsi bolj ali manj ranljivi. To načelo spodbija predstavo, da so socialne delavke in delavci odmaknjeni in nepristranski izvedenci, in utrjuje idejo, da je utelešena ranljivost skupna vsem ljudem.

2.5. Socialne delavke in delavci ljudi ozaveščajo o njihovih pravicah in jih podpirajo pri dostopanju do teh pravic.

2.6. Socialne delavke in delavci državo prepoznavaajo kot ključnega dejavnika obrambe in uresničevanja človekovih pravic ter zavzemanja zanje.

3. Zavzemanje za socialno pravičnost

Socialne delavke in delavci se zavzemajo za socialno pravičnost v odnosu do družbe na splošno in v odnosu do ljudi, s katerimi delajo. To pomeni:

3.1. Nasprotovanje diskriminaciji in institucionalnemu zatiranju

a) Socialne delavke in delavci nasprotujejo diskriminaciji, ki vključuje tudi: telesne oziroma duševne oviranosti, zmožnosti, starost, kulturo, identiteto glede na družbeni spol, spolno usmerjenost, raso, etničnost, jezik, religijo, duhovna prepričanja, politična mnenja, družbenoekonomski status, revščino, družbeni položaj, strukturo družine, družbeni status in državljanstvo (ali odsotnost državljanstva).

b) Socialni delavci in delavke se zavedajo, da lahko ideologija, zakoni, politike, predpisi, navade ali prakse ustvarijo neenakosti ter članicam in članom določenih skupin preprečujejo pravično obravnavo.

c) Socialne delavke in delavci delujejo proti institucionalni diskriminaciji in zatiranju v vseh njenih oblikah.

3.2. Spoštovanje različnosti

a) Socialne delavke in delavci si prizadevajo krepiti vključujoče skupnosti, ki spoštujejo etnične in kulturne razlike v družbi tako, da upoštevajo razlike na individualni, družinski, skupinski in skupnostni ravni.

b) Socialne delavke in delavci vedo, da se spoštovanja in sprejemanja različnosti ne sme zlorabljati za širjenje meja moralnega relativizma, ki bi dopuščal, da se kršijo pravice določenih skupin ljudi, tudi pravica do življenja (npr. žensk ter spolnih, etničnih in verskih manjšin). Socialne delavke in delavci problematizirajo kulturne prakse, ki ovirajo polno uživanje človekovih pravic, in se bojujejo proti takšnim praksam.

c) Socialne delavke in delavci razumejo, da konstruiranje in obravnavanje družbenoekonomskih vidikov kot kulturnih problemov velikokrat zanikata ali minimalizirata strukturne dejavnike, ki pripomorejo k psihosocialnim izzivom.

3.3. Pravičen dostop do virov

a) Socialne delavke in delavci zagovarjajo in se zavzemajo za dostop do virov in bogastva ter za njihovo pravično razdeljevanje, saj vedo, da velika neenakost skupaj z revščino ogroža človeški razvoj.

b) Socialne delavke in delavci podpirajo pravico ljudi do trajnega dohodka, ki ga morata zagotavljati dostojno delo oziroma univerzalna socialna varnost.

3.4. Nasprotovanje nepravičnim politikam in praksam

a) Socialne delavke in delavci svoje delodajalce, načrtovalce politik, politike in širšo javnost opozarjajo na situacije, v katerih so politike in viri nezadostni ali pa so politike in prakse zatiralske, nepravilne ali škodljive. Zaradi takega delovanja socialne delavke in delavci ne smejo biti kaznovani.

b) Socialne delavke in delavci se morajo zavedati, da obstajajo okoliščine, v katerih je lahko ogrožena njihova lastna varnost. V takih okoliščinah se morajo odločati za premišljene izbire. Socialne delavke in delavci niso dolžni ukrepati, če pri tem ogrožajo sebe.

c) Globalna združenja, npr. Mednarodna zveza šol za socialno delo (IASSW) in Mednarodna federacija socialnih delavk in delavcev (IFSW), morajo v sodelovanju z delodajalci socialnih delavk in delavcev oziroma nacionalnimi poklicnimi in po zakonu ustanovljenimi organizacijami varovati in braniti socialne delavke in delavce, ki so ogroženi zaradi izpolnjevanja svojih dolžnosti, zaradi svojih stališč ali ker opozarjajo na krivico.

3.5. Razvijanje solidarnosti

Socialne delavke in delavci aktivno delujejo v skupnostih ter s svojimi kolegicami in kolegi znotraj in zunaj svojega poklica pri ustvarjanju solidarnostnih mrež, ki si prizadevajo za preobrazbe in spremembe ter vključujoče in odgovorne družbe.

4. Zavzemanje za pravico do samoodločbe

4.1. Socialne delavke in delavci priznavajo, da so se ljudje sposobni odločati o sebi.

4.2. Socialne delavke in delavci spoštujejo in spodbujajo pravico ljudi do sprejemanja lastnih izbir in odločitev, če s tem ne ogrožajo pravic in legitimnih interesov drugih.

4.3. Socialne delavke in delavci se zavedajo, da posamezniki sicer odločajo o sebi, v pomenu, da imajo svobodo mišljenja – to je morda ena najbolj temeljnih svobod – ki je neodtujljiva, vendar svoboda mišljenja sama po sebi še ne zagotavlja odločanja o sebi.

4.4. Socialne delavke in delavci se zavedajo, da samoumevna domneva o pravici do odločanja o sebi v mnogih kontekstih zanika velikokrat zatiralske, marginalizirajoče, izkoriščevalske, nasilne in izključujoče sociokulturne, ekonomske in politične določevalce človeškega razvoja in delovanja.

4.5. Socialne delavke in delavci se zavedajo realnih okoliščin ljudi, katerih pravico do odločanja o sebi pogosto zmanjšujejo različni dejavniki, na primer nadzorne funkcije, ki jih izvajajo socialne delavke in delavci na področjih, kot so zaščita otrok, socialna varnost, kazensko pravosodje, hendikep in duševno zdravje.

4.6. Socialne delavke in delavci se zavedajo, da se zmožnost delovanja posameznic in posameznikov prepleta s strukturnimi razmerami in da ideal odločanja o sebi zahteva vire, kakršni so dobra izobrazba, dostojna zaposlitev, dostop do zdravstvene oskrbe, varno in stabilno bivališče, varnost, primerne sanitarno-higienske razmere, čista voda, neonesnaženo okolje in dostop do informacij.

4.7. Socialne delavke in delavci se zavedajo, da prevladujoči socialnopolitični in kulturni diskurzi in prakse pripomorejo k številnim samoumevnim domnevam in pastem v

mišljenju, ki se kažejo v normalizaciji in naturalizaciji cele vrste predsodkov, zatiranj, marginalizacij, izkoriščanja, nasilja in izključevanj.

4.8. Socialne delavke in delavci se zavedajo, da je razvijanje strategij za krepitev kritične zavesti, ki problematizirajo in spreminjajo samoumevne domneve pri njih samih in pri ljudeh, s katerimi delajo, temelj vsakodnevne, etične in protizatirske prakse.

5. Zavzemanje za pravico do udeležbe

5.1. Socialne delavke in delavci se zavzemajo za izboljšanje samozavesti in sposobnosti ljudi, ljudem zagotavljajo vire za polno udeležbo v družbi ter spodbujajo njihovo polno angažiranje in udeležbo pri sprejemanju odločitev in dejanj, ki vplivajo na njihova življenja.

5.2. Socialne delavke in delavci pripomorejo k ustvarjanju relevantnih prostorov in procesov za udeležbo ljudi pri oblikovanju politik.

5.3. Socialne delavke in delavci spodbujajo vključevanje ljudi, ki so izključeni iz udeležbe ali dostopa do virov zaradi različnih meril, naštetih v točki 3.1. a.

6. Spoštovanje zaupnosti in zasebnosti

6.1. Socialne delavke in delavci spoštujejo pravice ljudi do zaupnosti in zasebnosti ter delajo v skladu s temi pravicami.

6.2. Pravici do zaupnosti in zasebnosti sta lahko kršeni, kadar obstaja tveganje, da bo kdo ogrozil sebe ali druge.

6.3. Socialne delavke in delavci se zavedajo, da je pravica osebe do zaupnosti in zasebnosti v nekaterih zakonsko določenih okoliščinah omejena.

6.4. Socialne delavke in delavci obveščajo ljudi, s katerimi delajo, o takšnih omejitvah zaupnosti in zasebnosti.

6.5. V nekaterih kulturnih kontekstih, ki jih zaznamuje osrediščenje na skupinskost in komunitarno življenje, socialne delavke in delavci spoštujejo in upoštevajo pravico in odločitev ljudi, da je o zaupnih informacijah obveščena celotna skupnost, če to ne krši pravic posameznic in posameznikov.

7. Obravnavanje ljudi kot celovitih oseb

7.1. Socialne delavke in delavci se zavedajo bioloških, psiholoških, socialnih, kulturnih in duhovnih razsežnosti človeških življenj ter razumejo in obravnavajo vse ljudi kot celovite osebe. To zavedanje je temelj za oblikovanje celovitih ocen in intervencij, ob polni udeležbi ljudi, organizacij in skupnosti, s katerimi se ukvarjajo socialne delavke in delavci.

7.2. Socialne delavke in delavci za doseganje celovitih in zadovoljivih rezultatov sodelujejo s člani interdisciplinarnih skupin.

8. Etična uporaba tehnologije in družbenih medijev

8.1. Etična načela, ki jih pojasnjuje ta Izjava, se nanašajo na vse kontekste prakse socialnega dela, izobraževanja za socialno delo in raziskav s področja socialnega dela, ne glede na to, ali gre za neposreden stik ali uporabo digitalne tehnologije in družbenih medijev.⁶

8.2. Socialne delavke in delavci se zavedajo, da uporaba digitalne tehnologije in družbenih medijev lahko pomeni posebno grožnjo načelom zaupnosti in zasebnosti, zato se morajo pred tem zavarovati s potrebnimi varnostnimi ukrepi. Soglasje uporabnice ali uporabnika ob ustrezni informiranosti mora zagotoviti, da so takšne morebitne omejitve zaupnosti in zasebnosti jasne.

8.3. Socialne delavke in delavci razumejo, da je lahko preverjanje identitete uporabnic in uporabnikov spletnih storitev, tudi njihove starosti in geografske lokacije, izziv, npr. glede registracije ali licence za opravljanje dejavnosti na enem mestu, kadar so spletni uporabniki in uporabnice zunaj jurisdikcije. Težave se lahko pojavijo pri zagotavljanju pogoja, da mora biti oseba, ki naj bi dala soglasje za takšno sodelovanje ob ustrezni informiranosti, polnoletna. Socialne delavke in delavci morajo o pragmatičnih in etičnih posledicah takih sodelovanj razpravljati z odbori, ki skrbijo za registracijo oziroma licenciranje.

8.4. Socialne delavke in delavci se zavedajo morebitnih pasti asinhrono komunikacije in nepreverljivih identitet oseb, s katerimi delajo, na primer, kadar razkrijejo samomorilne ali morilske namene, spolno zlorabo otrok ali nasilje v družini. Spletno svetovanje ne izključuje dolžnosti socialnih delavk in delavcev, da v skladu z nacionalnimi zakonskimi zahtevami o takih zadevah poročajo pristojnim organom in da osebo, s katero delajo, ali druge ljudi zaščitijo pred morebitno škodo ali nevarnostjo.

8.5. Pri uporabi skupinskih storitev e-tehnoloških platform socialne delavke in delavci zagotovijo, da se spoštuje načelo enakovredne vključenosti in da nobena oseba ni namerno izključena iz sodelovanja.

8.6. Socialne delavke in delavci ne objavljajo slik oseb, s katerimi delajo, brez njihovega soglasja in ne smejo objavljati slik otrok brez soglasja staršev ali zakonitih skrbnikov.

8.7. V zvezi z izobraževanjem za socialno delo, morajo učiteljice in učitelji, kot je razvidno iz točke 6.4. Globalnih standardov za izobraževanje in usposabljanje na področju socialnega dela, zagotoviti veliko kakovost izobraževalnega programa ne glede na način izvajanja. V primeru učenja na daljavo, mešanega, decentraliziranega oziroma spletnega poučevanja je treba zagotoviti mehanizme za lokalno poučevanje in supervizijo, zlasti glede praktičnega usposabljanja znotraj programa.

8.8. Odgovornost socialne delavke in delavca je, da poskrbita za dokaz, da delujeta etično, ne glede na način dela.

9. Poklicna integriteta

⁶ Mednje sodijo npr. svetovanje in raziskovanje prek elektronske pošte, video posnetki, spletne skupine za samopomoč ali raba aplikacij, kakršni sta Facebook in WhatsApp, ki jih lahko uporabljamo samostojno ali kot dodatek k neposredni interakciji v živo.

9.1. Nacionalna društva in organizacije so odgovorni za razvoj in redno posodabljanje svojih etičnih kodeksov ali etičnih smernic, tako da se skladajo s to Izjavo, pri tem pa upoštevajo lokalne razmere. Prav tako so nacionalne organizacije o tej Izjavi o etičnih načelih ter o svojih etičnih smernicah dolžne obveščati socialne delavke in delavce ter šole za socialno delo. Socialne delavke in delavci morajo delovati v skladu z veljavnim etičnim kodeksom ali smernicami v svoji državi.

9.2. Socialne delavke in delavci morajo imeti zahtevano izobrazbo ter razvijati in vzdrževati potrebne spretnosti in kompetence za opravljanje svojega dela.

9.3. Socialne delavke in delavci se zavzemajo za mir in nenasilje. Lahko sodelujejo z vojaškim osebjem za humanitarne namene in si prizadevajo za mir in obnovo. Socialne delavke in delavci, ki delujejo v vojaškem ali mirovniškem okviru, morajo kot svojo temeljno usmeritev vedno spodbujati dostojanstvo ljudi in njihovo sposobnost delovanja. Socialne delavke in delavci ne smejo dovoliti, da se njihovo znanje in spretnosti uporabljajo za nehumane namene, kot so mučenje, vojaški nadzor, terorizem ali »zdravljenje« homoseksualnosti (konverzijske terapije), in v svojih poklicnih in zasebnih situacijah ne smejo uporabljati orožja proti ljudem.

9.4. Socialne delavke in delavci morajo imeti pri delu integriteto. To vključuje prepoved zlorabe svojega položaja moči in odnosov zaupanja z ljudmi, s katerimi delajo; upoštevajo meje med osebnim in poklicnim življenjem in svojega položaja ne zlorabljajo za osebno materialno korist ali dobiček.

9.5. Socialne delavke in delavci vedo, da je dajanje in prejemanje majhnih daril del socialnega dela in kulturne izkušnje v nekaterih kulturah in državah. Takšne situacije morajo opredeljevati etični kodeksi socialnega dela v posameznih državah.

9.6. Socialne delavke in delavci ter njihovi delodajalci se zavedajo, da je treba sprejeti ukrepe za strokovno in osebno skrb zase, da bi preprečili izgorelost ter izboljšali delovne odnose in rezultate.

9.7. Socialne delavke in delavci se zavedajo, da so za svoje delo odgovorni ljudem, s katerimi delajo, svojim kolegicam in kolegom, svojim zaposlovalcem, poklicnim združenjem ter lokalnim, nacionalnim in internacionalnim zakonom in konvencijam in da so te odgovornosti lahko v konfliktu med seboj, zato se je treba o njih pogajati, da bi bila škoda za vse vpletene čim manjša. Odločitve morajo vedno temeljiti na empiričnih dokazih, praktični modrosti ter etičnem, pravnem in kulturnem premisleku. Socialne delavke in delavci morajo biti pripravljeni jasno navesti razloge za svoje odločitve.

9.8. Socialne delavke in delavci ter njihovi delodajalci v svojih delovnih okoljih in državah skupaj ustvarjajo razmere za to, da je o načelih te Izjave in načelih njihovih nacionalnih etičnih kodeksov možno razpravljati, jih ocenjevati, zagovarjati in graditi naprej. Socialne delavke in delavci ter njihovi delodajalci spodbujajo razpravo in sodelujejo v njej, da bi olajšali etično odločanje.

Translation: Martina Alandžak, Tanja Buda, Sanja Galonja, Sašo Novak, Varja Palčič, Sandra Radičević, Jasmina Supuk (Postgraduate students 2018/2019, Dept. of Social Justice and Inclusion, Faculty of Social Work, University of Ljubljana).

Translation supervision: dr. Irena Šumi, dr. Darja Zaviršek, mag. Borut Petrović Jesenovec.